

20.06.2018

Інтерв'ю віце-президента НАН України академіка Сергія Пирожкова щоденній всеукраїнській газеті «День»

Про Національну доповідь «Україна: шлях до консолідації суспільства», яку було представлено під час засідання Президії Національної академії наук України 18 квітня 2018 р., щоденній всеукраїнській газеті «День» розповів віце-президент НАН України, голова Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України академік С. Пирожков ([Національна академія наук України](#)).

«Вибір теми доповіді було обумовлено тим, що в сучасній ситуації, в якій опинилася Україна, присутній явний незбіг між невідкладною потребою мобілізації суспільства для здійснення рішучих стратегічних кроків у його оновленні та рівнем його консолідації. <...> ...на думку науковців, перед державною владою, політичним та економічним істеблішментом, перед усією інтелектуальною частиною суспільства стоїть невідкладне завдання – запобігти негативній конфронтації в її руйнівних формах та досягти конструктивної консолідації як згуртованості населення навколо спільних цінностей та спільної мети на демократичних та гуманістичних засадах», – говорить учений і пояснює: «Набуття абсолютної консолідації означає тоталітаризм. В умовах відкритого суспільства навряд чи можна говорити про повний перехід від конфронтації до консолідації – це б означало руйнацію живої діалектики системи «опозиція – влада», яка є фундаментальною умовою демократії та сталого розвитку країни. <...> ...поряд із консолідацією у суспільстві завжди маємо конфронтацію. В певних виявах вона може бути навіть каталізатором консолідації. При цьому існує межа, за якою маємо конфронтацію, яка руйнує і консолідацію в соціальній системі, і соціальну систему як таку. Це особливо небезпечно в кризових умовах (фінансово-економічна криза, війна тощо)». При цьому слід пам'ятати, що «навіть досягнення взаємоприйнятної моделі суспільного партнерства автоматично не гарантуватиме повної консолідації усього суспільства».

За словами академіка С. Пирожкова, проаналізувавши результати соціологічних досліджень, учені НАН України виокремили кілька ключових чинників конфронтації в нашій країні, зокрема ціннісні відмінності, бідність, нерозвиненість середнього класу та громадянського суспільства тощо.

«Центром зосередження конфліктогенних ситуацій залишатиметься соціальна сфера. Її стан визначатиметься загальним економічним розвитком країни. Однаковість соціальних потреб громадян України, здавалося б, консолідує їх, але водночас так само і дезінтегрує. Парадоксу тут немає, оскільки задоволення потреб очікується від успіхів у відповідних сферах зайнятості в окремих економічних галузях, відносини між якими є іманентно конкурентними», – зауважує академік.

Як підкреслив С. Пирожков, «стратегічна модель суспільної консолідації в Україні у своїй основі повинна спиратися на всебічний розвиток середнього класу як основної рушійної сили прогресивних перетворень у країні, що має забезпечити довгострокове економічне зростання та подолання бідності, підвищення добробуту, гідної самореалізації, соціального партнерства, ціннісної толерантності громадян і, врешті-решт, нейтралізує деструктивні фактори конфронтації».

Докладніше про це, а також про стратегію розвитку консолідації суспільства, основні рівні суспільної консолідації, про суб'єктів, здатних забезпечити нейтралізацію чинників конфронтації, і про те, завдяки чому Україна може посісти гідне місце в світі, дізнавайтеся з повного тексту публікації: <https://goo.gl/3Nd3Ge>.